

4. Малімон В.І. Комунікаційна політика в діяльності державного службовця: навч. посіб. [2-ге вид.]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. 328 с.

5. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник. Х. : ХНАУ. 2018. 278 с.

6. Нагаєв В.М. Формування досвіду соціокультурної професійної комунікації менеджерів у процесі їх фахової підготовки. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 2. С. 42-47.

7. Регіональна політика та місцеве самоврядування: підручник / Ю.О. Куц, В.В. Мамонова, В.В. Наконечний, О.В. Ольшанський. Х. : Вид-во: ХарРІНАДУ «Магістр», 2018. 208 с.

8. Сарновська С.О. Сучасна соціальна комунікативна культура (філософсько-методологічний аналіз): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук. 09.00.03. / Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. К., 2000. 18 с.

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ У ПІДТРИМЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ: МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Несененко П.П., доктор економічних наук, доцент,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6399-3511>

Догадаєв С.В., здобувач другого (магістерського) рівня ВО,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Технологічні інновації є ключовим рупієм економічного зростання та розвитку країни, а стейкхолдером, який відіграє найбільш важливу роль у прискоренні технологічних інновацій, є уряд. Уряд, підтримує технології, сприяє створенню середовища, яке підтримує інновації кількома способами, включаючи фінансування досліджень і розробок, заохочення партнерства між промисловістю та академічними колами і, що найважливіше, створення політики та нормативно-правових актів, які стимулюють інновації. Україна має великий інвестиційний потенціал, тому тема співпраці держави з бізнесом залишається актуальною на сьогодні, особливо в умовах воєнного стану на території держави.

Уряд часто відігравав важливу роль у впровадженні великих інновацій, наслідки яких часто виходять далеко за межі державного сектору. Хоча кожна з цих інновацій починалася як фінансована урядом ініціатива, реальна цінність була усвідомлена лише тоді, коли комерційний сектор перейняв ці нові технології та поширив їх у ширшому масштабі.

За останні роки природа інновацій змінилася. В епоху після Другої світової війни уряд часто стимулював інновації безпосередньо через власні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) або через цільове фінансування досліджень і розробок. Хоча такий лінійний шлях інновацій через уряд, наукові кола та промисловість все ще можливий, сьогодні він є менш поширеним. Це тому, що ми живемо в більш складному, взаємопов'язаному світі – і ми вступили в еру інновацій за допомогою екосистем [1, с. 91].

Існує безліч способів, якими уряд може заохочувати технологічні інновації та сприяти економічному зростанню:

1. Заохочення та інвестування в НДДКР. НДДКР – це процес, за допомогою якого розробляються нові продукти та послуги, і він вимагає значної кількості ресурсів, як фінансових, так і людських. Одним з найважливіших способів, за допомогою якого уряд може заохочувати технологічні інновації, є інвестування в НДДКР. Державне фінансування може допомогти компаніям подолати високі витрати та тривалі терміни розробки, пов'язані з НДДКР. Це допоможе підтримати наукові дослідження, розробку нових технологій та тестування інноваційних продуктів і послуг. Таке фінансування може надходити з різних джерел, включаючи державні гранти, податкові пільги тощо. Надаючи належну фінансову підтримку, уряди можуть допомогти подолати дефіцит фінансування, який часто існує на ранніх стадіях технологічного розвитку, та заохотити інвестиції приватного сектору, а також започаткувати спільні дослідницькі ініціативи.

2. Підтримка підприємництва та стартапів. Фундаментальними силами, що стоять за технологічним прогресом в країні, є її підприємці та стартапи. Ці основи, відповідальні за створення та поширення нових технологій, часто стикаються з величезними перешкодами на своїх ранніх стадіях через брак державної підтримки, належної інфраструктури та коштів. Уряд зобов'язаний заохочувати культуру підприємництва, надаючи кошти та ресурси для стартапів, пропонуючи податкові пільги інвесторам, які вкладають у них кошти, а також розробляючи закони, які спрощують запуск та ведення бізнесу. Крім того, уряди можуть також пропонувати освітні та навчальні програми, щоб допомогти підприємцям набути навичок, необхідних для їхнього зростання та успіху.

3. Розвиток міцної системи інтелектуальної власності. Захист інтелектуальної власності (ІВ) має важливе значення для швидких технологічних інновацій, оскільки він не лише допомагає компаніям залучати інвестиції та розвивати свій бізнес, але й забезпечує

конкурентну перевагу інноваційним компаніям. Закони, що захищають такі об'єкти ІВ, як патенти, торговельні марки, авторські права, комерційні таємниці тощо, забезпечують правовий захист для вираження ідей та винаходів новаторів, дозволяючи їм отримувати прибуток від своєї роботи та заохочуючи їх до подальших інновацій. Захист створеної ними ІВ дає бізнесу впевненість у тому, що їхні інвестиції в дослідження та розробки будуть захищені, що в подальшому призводить до стимулювання інновацій. Для цього уряди можуть приймати закони про ІВ, ефективно застосовувати їх та підтримувати міжнародні зусилля із захисту ІВ [2, с. 327].

4. Розбудова цифрової інфраструктури та регуляторна підтримка. Розбудова цифрової інфраструктури, зокрема високошвидкісного інтернету, є ще одним важливим кроком для впровадження технологічних інновацій. Уряди можуть відігравати ключову роль у розбудові цифрової інфраструктури, інвестуючи в широкосмтові мережі, підтримуючи розгортання мереж 5G і 6G та сприяючи розвитку нових технологій, таких як Інтернет речей (IoT) і штучний інтелект (AI). Поряд з цим, уряди також можуть надавати регуляторну підтримку для заохочення технологічних інновацій. Це включає в себе впорядкування регуляторного процесу для нових технологій, створення регуляторних пісочниць (тестового середовища) для тестування нових продуктів і послуг, а також надання чітких інструкцій для інноваційних компаній. Це може допомогти компаніям орієнтуватися в складному регуляторному середовищі та швидше виводити свої продукти і послуги на ринок [3, с. 33].

5. Заохочення багатосторонньої співпраці. Співпраця між державним, корпоративним та академічним секторами має вирішальне значення для сприяння технологічним інноваціям. Цьому можуть допомогти численні стратегії, зокрема, фінансування науково-дослідних установ, надання грантів університетам і підприємствам, а також проведення інноваційних конкурсів. Коли ці численні організації співпрацюватимуть, бізнес отримає доступ до нової інформації, інструментів та досвіду, що може призвести до створення революційних продуктів та інновацій. Уряди повинні активно заохочувати таку співпрацю, оскільки вона може допомогти створити клімат, який заохочує інновації та розвиток технологій в країні. Об'єднуючи експертів з різних секторів і допомагаючи подолати розрив між дослідженнями і комерціалізацією, уряд також може заохочувати цю співпрацю.

6. Сприяння міжнародному співробітництву. Сприяючи міжнародному співробітництву, держава відіграє вирішальну роль у стимулюванні технологічного розвитку. У світлі все більш глобального характеру інновацій міжнародне співробітництво залишається важливим для подальшого розвитку та відкриття нових перспектив. Уряд також повинен заохочувати транскордонні зв'язки між промисловістю та науковими колами і брати участь у глобальних дослідницьких проєктах, щоб полегшити це завдання. Він може забезпечити сумісність нових технологій та їхнє широке впровадження шляхом спільної роботи над встановленням стандартів. Підвищення творчого потенціалу і забезпечення обміну новими відкриттями та їх використання на міжнародному рівні можна досягти шляхом сприяння обміну ідеями та знаннями. Сприяння міжнародному співробітництву загалом є ключовим підходом для урядів, які намагаються прискорити технічний прогрес і розвивати світ [4].

Враховуючи способи, якими уряд може заохочувати технологічні інновації, важливо також зазначити, що існує тонка межа між заохоченням технологічних інновацій та надмірним регулюванням, яке може придушити інновації. Державна політика та нормативно-правові акти повинні бути ретельно розроблені, щоб забезпечити підтримку інновацій, але не перешкоджати їм.

Внаслідок російської агресії Україна зіткнулася з новою проблемою – відновлення критичної інфраструктури, забезпечення енергетичної безпеки країни, подальша імплементація законодавства ЄС – тепер уже прискореними темпами, пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптація до них тощо. Незважаючи на те, що військові дії все ще тривають, відновлення країни вже планується. Відбудова складатиметься з багатьох кроків і має максимально охоплювати коротко-, середньо- та довгострокове планування.

Сталими та системними рішеннями допомоги держави для бізнесу та населення повинні бути:

1. Прозорість; участь громади та громадськості у прийнятті рішень;
2. Використання найкращих доступних технологій та практик;
3. Сталий розвиток міст та регіонів;
4. Декарбонізація та децентралізація енергетичного сектору;
5. Розвиток сталих та децентралізованих агропродовольчих систем;
6. Забезпечення збереження екосистем та природних ресурсів України.

Підводячи підсумки, слід зауважити, що тільки завдяки тісній співпраці уряду та бізнесу країна повинна втілювати всі проєкти на різні терміни, починаючи від короткострокових, закінчуючи довгостроковими.

Література:

1. Гібадулін О. Особливості функціонування механізмів державного регулювання інноваційного розвитку торгово-промислової сфери економіки України *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 1, С. 86-95. URL: <http://dx.doi.org/10.34213/ap.19.01.11>
2. Каткова Т., Ткачова Н., Київська К., Добровольська О., Редько К. До проблеми вдосконалення механізмів державного управління економічною безпекою в умовах реформаційних змін: іноземний досвід, українські реалії. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 1(42). Р. 324-334. URL: <http://dx.doi.org/10.55643/fcaptop.1.42.2022.3707>
3. Рудь Н.Т., Федас Д. Державне регулювання та підтримка інноваційного розвитку економіки в Україні. *Економічний форум*. 2021. № 3. С. 26-38. URL: <http://dx.doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-3-4>
4. Гарафонова О., Шестаковська Т., Ситник Н., Маргасова В., Ткаленко Н. Фінансовий механізм державного управління процесами протидії корупції в умовах цифровізації національної економіки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 6(41). Р. 128-137. URL: <http://dx.doi.org/10.18371/fcaptop.v6i41.251413>

СУТНІСТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ОСНОВНИХ КОНЦЕПЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

- Пасемко Г.П.**, доктор наук з державного управління, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4648-3314>
- Сербін В.В.**, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6366-7864>
- Запорожець А.І.**, здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

В своєму розвитку науковий напрямок дослідження явищ публічного управління пройшов значну еволюцію, котра може бути розділена на *п'ять етапів*, кожен з котрих характеризується пошуком нових підходів до розвитку моделей демократії, а також способами посилення управлінських процесів та специфічними підходами в формуванні нових моделей, принципів публічного характеру управління та розвитку інструментарію вирішення суспільно значущих проблем.